

HANDEL ZAGRANICZNY W POLSCE

H. Voitsik, K. Sidortchuk, A. Orehova

*Białoruski Uniwersytet Państwowy, Mińsk;
Hannavoitsik@gmail.com, nastya936381@mail.ru;
dyrektor naukowy – T. Z. Plashchinskaya*

Artykuł analizuje handel zagraniczny w Polsce, rozwój gospodarczy i czynniki wpływające na rozwój handlu zagranicznego. Można prześledzić, jak zmieniła się gospodarka Polski po wejściu do Unii Europejskiej, które kraje stały się polskimi partnerami handlowymi. Artykuł opisuje także statystyki polskiego eksportu i importu i proces powstawania polskiej gospodarki.

Słowa kluczowe: handel; Polska; gospodarka; Unia Europejska; historia; struktura; analiza; rynek.

Przez długi czas handel związany z wymianą towarów przyczynił się do rozwoju gospodarczego większości państw. Dziś handel, czyli relacja między importem a eksportem, jest bezpośrednio związany z podziałem pracy i wysoką specjalizacją produkcji towarów.

Czynniki wpływające na rozwój handlu zagranicznego w Polsce: polityka państwa mająca na celu określenie kierunku handlu; popyt na niektóre towary lub usługi oferowane na rynkach; zapotrzebowanie polskiej gospodarki na towary niezbędne do rozwoju poszczególnych sektorów.

Kierunek handlu zagranicznego zależy od władz państwa, ponieważ jeszcze niedawno wszystkie towary, które mają być eksportowane, były obciążone cłami, specjalną opłatą, która była pobierana na granicy, która służyła jako źródło wpływów pieniężnych do budżetu państwa.

Po wprowadzeniu gospodarki wolnorynkowej (popyt, podaż i cena razem tworzą rynek dóbr i usług) handel zaczął się swobodnie rozwijać. Zmieniła się również nadwyżka handlowa (różnica między importem a eksportem towarów w danym momencie).

Ważnym wydarzeniem dla Polski było jej wejście do największej organizacji gospodarczej Europy – struktur Unii Europejskiej, co pozytywnie wpłynęło na rozwój handlu zagranicznego i kierunki rozwoju gospodarki Polski.

Początki wprowadzania gospodarki rynkowej były bardzo trudne, często wywoływały fale krytyki; doszło do zmiany głównych kierunków wymian międzynarodowych ze wschodniej - blok byłych państw ZSRR, na zachodnią - wysokorozwiniętą Unię Europejską. Dalsze konsekwencje to intensywne tempo prywatyzacji, związanej z wyprzedacją majątku państwa na rzecz sektora prywatnego, w głównej mierze zagranicznym kontrahentem, co często wiązało się z czynnościami korupcyjnymi. Otwarcie rynków spowodowało napływ tanich towarów, często kiepskiej jakości, przez co polskie

przedsiębiorstwa upadały, gdyż nie były w stanie zaproponować konkurencyjnych cen na swoje usługi i produkowane towary. Pojawiło się zjawisko inflacji.

Wszystkie te czynniki w rezultacie doprowadziły do spadku PKB w całej polskiej gospodarce. W ciągu kilku lat od wprowadzenia zmian sytuacja znacznie się poprawiła, nastąpił wzrost PKB, inflacja zaczęła spadać, a sektor prywatny zaczął się bardzo dobrze rozwijać, co pozytywnie wpłynęło na obecny stan polskiej gospodarki handlowej.

W 2004 roku, po wejściu Polski do struktur UE, zlikwidowano bariery celne wewnątrz Unii, nastąpił swobodny przepływ towarów i usług, pojawiła się potrzeba poszukiwania rynków zbytu kosztem konkurencyjności dóbr przemysłowych.

Współcześnie głównymi partnerami handlowymi dla Polski są przede wszystkim państwa europejskie (90%), reszta to USA, Australia, Chiny, RPA, Japonia, Kanada, India.

Sytuacja polskiego importu wygląda następująco (stan na koniec roku 2019): dominują Niemcy (21,8%), na drugim miejscu – Chiny (12,4%), na trzecim – Rosja (6,2%).

Z kolei partnerzy w eksporcie z Polski dominują Niemcy (27%), na drugim miejscu – Czechy (6,15%), na trzecim – Wielka Brytania (6,04%).

W strukturze polskiego eksportu i importu dominują produkty przemysłowe, maszyny i samochody. Polska importuje: maszyny rolnicze; samochody ciężarowe i samochody osobowe; deficytowe surowce mineralne; produkty wysoko rozwiniętych technologii.

Towary eksportowane z Polski to przede wszystkim: surowce mineralne takie jak węgiel kamienny, srebro, rudy cynku i ołowiu; wyroby przemysłu chemicznego; wyroby metalurgiczne; maszyny – m.in. części do samolotów, helikoptery; produkty przemysłu farmaceutycznego; artykuły żywnościowe; samochody; wyroby meblarskie; drewno; statki.

Polska jako kraj średnio rozwinięty ma znikomy udział w światowym handlu zagranicznym. Jeszcze w XX wieku za potęgi gospodarcze uznawano takie kraje jak: USA, Rosję, państwa Zachodniej Europy, ale wiek XXI to intensywny rozwój nowych potęg gospodarczych - tygrysów azjatyckich: Indii i Chin, z którymi również Polska prowadzi szeroką wymianę handlową.

Przepływ kapitału oznacza nowe inwestycje finansowe na terenie danego kraju, aby w rezultacie przyczynić się do szybszego rozwoju sektorów gospodarki. W Polsce od roku 1990 zachodni inwestorzy wprowadzili inwestycje wartości około 100 mld USD.

1991 był ostatnim złym rokiem polskiej gospodarki. Od tego momentu PKB Polski rokrocznie rósł. Ale pomimo tego, że gospodarka polska jest uważana za prawdziwe zjawisko europejskie i na terenie Europy państwo to

zostało nazwane "Chinami Europy", rok 2020 będzie czasem małego spowolnienia gospodarczego. Eksperti przewidują, że stopa inflacji wzrośnie. Ceny żywności i usług powinny być głównymi czynnikami inflacji. Komisja Europejska zauważa również gwałtowny skok cen energii elektrycznej w bieżącym roku.

Analizując sytuację polskiego handlu zagranicznego można wnioskować, że będzie nasilała się tendencja wzrostowa, zarówno dla eksportu, jak i importu, co jest uzależnione od tendencji na światowych rynkach.

Źródła

1. Główny Urząd Statystyczny. – URL: <https://stat.gov.pl/>.
2. Polska Agencja Inwestycji i Handlu. – URL: <https://www.paih.gov.pl/pl>.